

limburgs tijdschrift voor genealogie

Administratie: Postbus 83
6200 AB Maastricht

Redactie: Spaanse Singel 12
6191 GK Beek

Postrekening: 1037 880

Verschijnt tenminste éénmaal per kwartaal

JAARGANG 9, NUMMER 5, OKTOBER 1981

VOORLOPIG JAARPROGRAMMA

In zijn laatste vergadering heeft het bestuur een globaal programma opgesteld voor het komende seizoen. Allereerst is de datum vastgelegd voor de jaarvergadering: deze zal worden gehouden op zaterdag 12 december te Roermond. Hierbij komen o.a. enkele bestuursmutaties aan de orde. Een convocatie met agenda volgen nog. Geen convocatie volgt echter meer voor de eerste lezing van dit seizoen. Deze zal plaatsvinden op dinsdag 17 november 1981 in het Thermenmuseum te Heerlen, waar de heer F.C. Brouwer uit Rotterdam, Manager voor de Benelux van de Genealogical Society of Utah ons een en ander zal komen vertellen over de werkzaamheden van deze Society en het door haar verzamelde materiaal onder de titel: „Genealogische gegevens van 7 miljoen gezinnen”. Zoals velen wellicht al bekend verzamelt de Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen om religieuze redenen zoveel mogelijk genealogische gegevens. Ze bezit enorme hoeveelheden microfilms van registers van Burgerlijke Stand en doop-, trouw- en overlijdensregisters. Deze gegevens worden sinds 1970 door een computer verwerkt. Het lijkt ons zeer interessant om daarover wat meer te vernemen. Aanvang 19.30. Na de lezing is gelegenheid om contacten met elkaar te leggen. *Noteert u deze datum goed, er volgt geen convocatie meer.*

Tevens staan nog op het programma: een contactdag ter gelegenheid van de officiële opening van ons Documentatiecentrum in hetzelfde Thermenmuseum. Deze contactdag zal vermoedelijk op 15 januari 1982 plaatsvinden. Nadere mededelingen daarover volgen nog.

Bovendien zijn wij doende het mogelijk te maken dat onze leden kunnen deelnemen aan het XVIIde Nationaal Kongres van de Vlaamse Vereniging voor Familiekunde dat in april 1982 te Hasselt zal gehouden worden. Tevens zal in het voorjaar een contactdag of -avond worden georganiseerd in het Noorden van de provincie.

Van de Nederlandse Genealogische Vereniging Afd. Noord- en Midden-Limburg vernamen wij nog dat deze op dinsdag 27 oktober 1981 een lezing laat houden door de heer J.H. Crott over „Limburgse namen” in zaal Wilhelmina te Venlo (19.30 uur) en op woensdag 16 december 1981 door de heer N. Hamers over „Orderingssystemen en opbouw van een familiearchief”, in zaal „In den Engel”, Poststraat 3, Venray (19.30 uur). Bij beide lezingen zijn onze leden van harte welkom.

Er staat nog het een en ander op het programma, zowel bij de afdelingen van het N.G.V. als bij ons. Voor zover ons tijdig bekend, zullen wij u hiervan op de hoogte houden!

Cursus Paleografie

Door omstandigheden moet de in het vorig nummer aangekondigde cursus Paleografie I aan de Volksuniversiteit te Geleen worden uitgesteld tot 12 januari 1982. Wie nog wil deelnemen, kan zich alsnog opgeven of inlichtingen vragen bij de Administratie van de Volksuniversiteit, Groenseykerstraat 30, Postbus 335, 6160 AH Geleen, tel. 04494-43028.

Nieuwe uitgave

Binnenkort verschijnt van de hand van ons lid H.M.H. Goossens: „Ubach over Worms, van Overworms kwartier tot gemeente Landgraaf”. Het zal naast een ruime historie veel genealogisch materiaal bevatten; welhaast iedere inheemse oude familie komt in een of meerdere hoofdstukken aan de orde.

Van sommige families zijn kortere of langere fragmentgenealogieën gegeven. Men kan tot uiterlijk 1 november intekenen voor de prijs van fl. 35,- (exclusief verpakings- en verzendkosten) d.m.v. een brief aan: Gemeentehuis, Afdeling V, Hovenstraat 140, 6381 HG Ubach over Worms.

Inhoud van dit nummer:

81. Mededelingen.

82. Vraag- en antwoordrubriek.

83. Kwartierstaat Thorissen-Bischops,

door F.P.H.M. Thorissen, Trichterweg 104, 6421 RD Heerlen; wordt vervolgd.

91. Documentatie Pest (vervolg van 76-32); wordt vervolgd.

95. Honderd en een testamenten in het parochiearchief van Neer,

door J.H. Hanssen, Speckerweg 13, 6081 NN Haelen; wordt vervolgd.

VRAAG- EN ANTWOORDRUBRIEK

207. DE BAAR (DU BAER)

Wie kan mij nadere inlichtingen verstrekken over Jacob de Baar of Du Baer, die volgens het ondertrouwregister van Meerssen geboortig was van Liese bij Luik? Hij huwde in 1738 te Elsloo met Cornelia Hamers. Vermoedelijk was hij Maasschipper.

G.C. Cruts, Amfoorstraat 32c, 6216 AX Maastricht.

208. THIERIS

Gaarne nadere gegevens over de familie Thieris, vermoedelijk uit Neerlanden in België. Wat mij bekend is volgt. Laurens Thieris, huwt ca. 1530 met Catlijn Micken. Hieruit twee zonen, nl. Henricus, geb. 1533, huwt 2-2-1559 met Anna Gheurts en Joannes, overl. 1572, gehuwd met Christijn Roosen. Deze Christijn Roosen hertrouwt eerst met Daniel Thieris, overl. in 1575, en dan in 1578 met Giellis Craenebroek. Zij hebben 3 kinderen, nl. Clara, Maria en Jan, overl. in 1630.

L. Haane, Laanderstraat 106, 6411 EV Heerlen, tel. 045-717531.

209. MOONEN (MOENEN)

Uit diverse akten betreffende Joannes Franciscus Moenen uit Klimmen (geb. 4-5-1852) blijkt dat zijn ouders waren: Jan Jacob Moenen en Maria Margaretha Drummen. Verder onderzoek heeft tot nu toe nog alleen maar tegenstrijdige gegevens opgeleverd. Wie kan mij gegevens verschaffen over voornoemd ouderpaar? Verdere gegevens over deze familie zijn uiteraard ook van harte welkom.

L. Moonen, Lienaertsstraat 98, 6164 GK Geleen.

210. DEGENER

Wie kan mij gegevens verschaffen over deze familie? Bij mijn weten komt ze niet voor in Limburg.

L. Moonen, als boven.

211. HALMANS

Gerardus Halmans huwt Munstergeleen 24-10-1700 met Elisabeth Jessen. Mathias Halmans huwt Munstergeleen 29-9-1696 met Catharina Colen. Wie weet waar zij gedoopt zijn?

Tb. C.M. Halmans, Gestelseweg 20, 5216 VA Den Bosch.

196. VELRAEDT

In „De Maasgouw” van juli-aug. 1931, pag. 43-44 schreef J. Verzijl een artikeltje: „De burgerfamilie Meuer(s) en hare verwantschap met het adellijk geslacht van Velrae(d)t genaamd Meuter(s).” Verzijl voert hierin op een Johannes Meuter(s), scholtis van Asselt en Swalmen, die 29-1-1665 begraven werd, gehuwd met N.N. Mogelijk is dit dezelfde Johan, naar wie de heer Bouten vraagt. De familie Velraedt genaamd Meuter kwam voor in Gronsveld en Eysden bij Maastricht.

M. Bergevoet, Mariastraat 2a, 5912 CD Venlo.

212. VAN NISTHOVEN

Te Tilburg huwde op 3 november 1686 Gerard van Nisthoven, oud 25 jaar, geb. te Maastricht (of omgeving), hij was het laatst woonachtig te Sittard. De naam wordt ook geschreven: van Isthoven, van Esthoven en van Nesthoven. Waar werd Gerard geboren en wie waren zijn ouders?

A. van Merendonk, Sniederslaan 105A, 5531 EJ Bladel, tel. 04977-1664.

F.P.H.M. THORISSEN

KWARTIERSTAAT THORISSEN - BISCHOPS

I. Probanten

- 1a. Frans Peter Hubert Marie Thorissen, geb. Kerkrade 18-8-1947.
- 1b. Gertrude Henriëtte Marie Thorissen, geb. Kerkrade 24-4-1949.
- 1c. Jan Lodewijk Paul Thorissen, geb. Kerkrade 8-11-1950.
- 1d. Maria Hubertina Sybilla Thorissen, geb. Kerkrade 24-6-1955, overl. Brunssum 18-1-1966.
- 1e. Joannes Michaël Maria Thorissen, geb. Kerkrade 29-9-1958.
- 1f. Luzia Maria Christina Thorissen, geb. Kerkrade 30-10-1960.

II. Ouders

2. Frans Hubert Thorissen, geb. Schinveld 1-11-1919, mijnpolitie-beambte, overl. Heerlen 20-5-1961, tr. Kerkrade 18-12-1945 (kerk. Kerkrade 21-8-1946) met
3. Maria Hubertina Bischops, geb. Kerkrade 28-2-1924.

III. Grootouders

4. Frans Pieter Thorissen, geb. Schinveld 20-10-1877, jachtopziener, landbouwer, tuinman in kwekerij, overl. Merkelbeek 17-12-1957, tr. Schinveld 27-12-1918 (kerk. Schinveld 31-12-1918) met
5. Helena Gertrud Geraets, geb. Neuwerk (D.) 13-10-1884, gouvernante, overl. Sittard 4-9-1952.
Kinderen uit dit huwelijk geboren:
 - a. Frans Hubert Thorissen, geb. Schinveld 1-11-1919 (zie nr. 2).
 - b. Maria Lucia Thorissen, geb. Schinveld 7-5-1921.
 - c. Maria Sibilla Thorissen, geb. Schinveld 3-8-1922.
 - d. Maria Elisabeth Thorissen, geb. Schinveld 5-6-1924.
 - e. Jan Joseph Thorissen, geb. Schinveld 29-6-1926.
6. Pieter Joseph Bischops, geb. Kerkrade 3-6-1884, mijnwerker, badmeester, overl. ald. 16-10-1927, tr. Kerkrade 25-2-1916 met
7. Maria Hubertina Souren, geb. Kerkrade 14-10-1881, overl. ald. 2-3-1973, tr. 1) Kerkrade 25-9-1903 Werner Joseph Dorscheidt, geb. Kerkrade 19-7-1874, overl. Bardenberg (D.) 25-4-1914, zn. van Hendrik Joseph Dorscheidt en Anna Catharina Scheren.
Kinderen uit het eerste huwelijk van nr. 7 geboren:
 - a. Hendrik Joseph Dorscheidt, geb. Kerkrade 21-3-1906, overl. ald. 28-3-1958.
 - b. Jan Lodewijk Dorscheidt, geb. Kerkrade 6-4-1909, overl. ald. 10-12-1967.
 - c. Maria Jozefina Dorscheidt, geb. Kerkrade 28-7-1911, overl. ald. 7-8-1913.
 - d. Kaspar Werner Jozef Dorscheidt, geb. Kerkrade 17-5-1913, overl. ald. 17-8-1913.Kinderen uit het huwelijk van nr. 6 en 7 geboren:
 - a. Agnes Bischops, geb. Kerkrade 30-7-1916.
 - b. Willem Bischops, geb. Kerkrade 1-12-1917, overl. ald. 20-6-1918.
 - c. Theresia Boschops, geb. Kerkrade 10-2-1919.
 - d. Maria Hubertina Bischops, geb. Kerkrade 28-2-1924 (zie nr. 3).
 - e. Arnold Peter Bischops, geb. Kerkrade 15-8-1925.

IV. Overgrootouders

8. Petrus Josephus Thorissen, geb. Schinveld 20-9-1833, landbouwer, raadslid, wethouder en ambtenaar der burgerlijke stand in de gemeente Schinveld, overl. ald. 7-7-1905, tr. Schinveld 21-4-1860 met
9. Anna Cornelia Penders, geb. Schinveld 29-8-1837, overl. ald. 11-4-1880.
Kinderen uit dit huwelijk geboren:
 - a. Maria Lucia Thorissen, geb. Schinveld 28-1-1861, overl. ald. 13-2-1931.

Jeugdfoto van de probanten
(v.l.n.r.) 1c, 1b, 1a.

Bruidsfoto der ouders
(nr. 2 en 3)

De probanten 1c, 1f en 1d met hun oma (nr. 7).

Gedenken wij in ons gebed

Frans Hubert Thorissen

echtgenoot van

Maria Hubertina Bischops

geboren te Schinveld 1 november 1919 overleden
in het ziekenhuis te Heerlen gesterkt door het
H. Oliesel 20 mei 1961

De dood kan toeslaan op een onvoorzien uur. Plotseling is daar de Heer en Hij roept ons bij Zich, voor goed. Frans Hubert Thorissen werd naar menselijke berekening totaal onverwacht weggeroepen van zijn echtgenote en kinderen, van zijn werk, zijn familie, zijn vriendenkring. Toch leetde ook hij in het geloof, dat wij na ons aardse bestaan voor altijd bij de Heer zullen zijn. Vragen wij daarom de Heer, dat Hij dit korte maar welbestede leven zal bekronen met het geluk waaraan geen einde meer komt.

Gedenken wij ook degenen die achterblijven. Een vrouw verliest haar echtgenoot, kinderen moeten hun vader missen. Alleen zij zelf kennen de pijn en de zwaarte van dit onbegrijpelijke kruis. Met eerbied voor hun menselijk lijden willen wij de Heer bidden, dat Hij hun kracht geve naar kruis en het geloof in een verbondenheid over het graf heen.

Geef Heer, de overledene de eeuwige rust
Sterk zijn dierbaren

Drukkerij Offermans, Brunssum

JEZUS † MARIA † JOZEF

†

Bid voor de ziel van zaliger

Frans Pieter Thorissen

Weduwnaar van

Helena Gertrud Geraets

Hij werd geboren te Schinveld 20 October 1877 en overleed na een korte ongesteldheid voorzien van de H. Sacramenten te Merkelbeek 17 Dec. 1957. Hij werd begraven op het R. K. Kerkhof te Amstenrade 21 December d. a. v.

Dit is zijn roem en het getuigenis van zijn geweten, dat hij in eenvoud des harten en in rechtzinnigheid voor God en de wereld leefde. Zalig de mens die de Heer vreest, hij zal gelukkig zijn op 't einde van zijn leven en zal gezegend worden op de dag van zijn dood. Ontvang, o Heer, mijne ziel in vrede en wil in Uwe barmhartigheid de fouten mijner jeugd en mijne onwetendheid niet gedenken. Mijne dierbare kinderen, ik ben nu van u heengegaan; treurt echter niet want uit de Hemel zal ik over u waken. Eenmaal zullen wij allen voor altijd bij God verenigd worden. Intussen weest mijner gedachtig in uwe gebeden opdat mijne ziel spoedig moge rusten in eeuwige vrede.

Onze Vader - Wees gegroet.

Will. Offermans, Amstenrade.

JEZUS † MARIA † JOZEF

Gedenkt in Uw godvruchtige gebeden, vooral bij het H. Misoffer en de H. Communie, de ziel van Zaliger

HELENA GERTRUD GERAETS
echtgenote van

Frans Pieter Thorissen

De dierbare overledene werd geboren te Neuwerk (D.), 13 Oct. 1884 en overleed, na een langdurige ziekte, voorzien van de H. Sacramenten, in het Ziekenhuis te Sittard, 4 Sept. 1952. Zij werd begraven op het R.K. Kerkhof te Amstenrade, 8 Sept. 1952.

Een langdurige en ongeneeslijke ziekte ondermijnde langzaam haar krachten en vermogens en bezorgde haar veel lijden, dat zij echter altijd met groot geduld verdroeg. Zij leefde eenvoudig en deugdzaam, enkel bekommerd om de belangen van haar huisgezin. Zij was een voorbeeldige echtgenote en een zorgzame moeder. Haar echtgenoot en kinderen zullen haar dankbaar blijven gedenken. Zij had een grote godsvrucht voor het Goddelijk Hart van Jezus en het Onbevlekt Hart van Maria. Zij zal in de eeuwigheid beloond worden voor haar leven van deugd, van lijden en opoffering. Laten wij niet treuren bij haar heengaan maar haar gedenken in ons gebed. Mijn Jezus barmhartigheid. Onbevlekt Hart van Maria, bid voor haar.

ZIJ RUSTE IN VREDE.

Will. Offermans, Hoofdstraat 2, Amstenrade

Jezus! Maria! Joseph! Lambertus!

„Het is een heilige en heilzame gedachte, voor de overledenen te bidden.“

†

Bid voor de ziel van zaliger

PETER JOSEPH BISCHOPS.

De dierbare overledene werd geboren te Kerkrade den 3 Juni 1884 en leefde sinds 25 Februari 1906 in een tevreden huwelijk met Maria Hubertina Souren, die hem vijf kinderen schonk.

En is hem reeds in de eeuwigheid voorafgegaan.

Na een goed en werkzaam leven kwam een zware en langdurige ziekte. „Rustelooze dagen en nachten heeft hij doorstaan.“ Herhaaldelijk werd hij gesterkt door de H. Sacramenten. Den 16 October 1927 kwam de Heer hem verlossen en hem, naar wij hopen, overplaatsen naar het eeuwige vaderland, waar geen zorg en leed en geen tranen meer zijn. Laten wij hem gedenken in onze gebeden.

Vaarwel, dierbare echtgenote en kinderen, vergeet mij niet in uwe gebeden en in het offer der H. Mis; — eens zullen wij ons wederzien en dan zal niemand onze vreugdestoren.

Mijn Jezus, barmhartigheid!
Zoet Hart van Maria, wees mijn heil!

Drukkerij N. Alberts, Kerkrade.

†

Ter dankbare herinnering aan

Maria Hubertina Souren

weduwe uit het eerste huwelijk van

Werner Jozef Derscheidt

weduwe uit het tweede huwelijk van

Pieter Joseph Bischops

Zij werd geboren op 14 oktober 1881 te Kerkrade. Na een lang en welbesteed leven overleed zij aldaar, gesterkt door de genademiddelen van de kerk, op 2 maart 1973.

Wij dachten haar het eeuwige leven toe vanwege haar ongelofelijke vitaliteit, maar de Heer beschikte anders. Hij bespaarde haar een langdurig lijden en nam haar na een kort ziekbed op in het eeuwige leven.

Zij was een dappere vrouw die zich, na de vroege dood van haar eerste en tweede man, volledig inzette voor de opvoeding van haar kinderen.

Haar dagelijkse deelname aan de H. Mis, meestal in de kapel aan de Hoofdstraat, voedde haar grote geloof en diepe godsvruchten en schonk haar de kracht om het leven in al zijn volheid aan te kunnen.

Wij vertrouwen er op, dat de Heer zijn trouwe dienares, onze lieve oma, beloont voor al haar goedheid en dat zij, delend in de eeuwige vreugde, voor ons een voorbeeld en voorspreekster zal blijven.

- b. Joannes Leonardus Thorissen, geb. Schinveld 23-8-1862, overl. ald. 7-9-1862.
- c. Jan Leonard Thorissen, geb. Schinveld 21-9-1863, overl. ald. 2-11-1863.
- d. Godfried Joseph Thorissen, geb. Schinveld 30-1-1865, overl. ald. 5-3-1865.
- e. Peter Joseph Thorissen, geb. Schinveld 22-2-1866, overl. ald. 9-1-1939.
- f. Hubert Thorissen, geb. Schinveld 6-9-1868, overl. Sittard 31-8-1951.
- g. Maria Elisabeth Thorissen, geb. Schinveld 26-3-1872, overl. Amstenrade 12-6-1948.
- h. Maria Magdalena Thorissen, geb. Schinveld 9-5-1874, overl. ald. 14-1-1875.
- i. Frans Pieter Thorissen, geb. Schinveld 20-10-1877 (zie nr. 4).

JESUS, MARIA, JOSEPH, ELIGIUS!

+

Bid voor de ziel van zaliger
DEN WELED. HEER

Peter Joseph Thorissen,
Weduwnaar van
ANNA CORNELIA PENDERS.

De dierbare overledene werd geboren te SCHINVELD, den 20 Sept. 1833 en overleed aldaar, na voorzior te zijn geweest met de laatste H.H. Sacramenten, den 7 Juli 1905.

30 jaren was hij lid van den Gemeenteraad en 11 jaren Wethouder en Ambtenaar v. d. Burgerlijken Stand; hij was Bestuurslid van het Sint Josephskoor en Secretaris-Penningsmeester v. d. vereniging van het H. Sacrament.

Een sierlijke kroon is de ouderdom, als hij op den weg der gerechtigheid gevonden wordt. (Spr. XVI.)
Eenvoudig en godvruchtig, oprecht en doordrongen van de vrees des Heeren, vluchtte hij het kwaad. (Tob. 1.)

Hij was bemind bij God en de menschen en zijn nadenken zal aan Schinveld's ingezetenen in herinnering blijven.

Geliefde kinderen, denkt aan de zorgen, die ik steeds voor U koesterde en gij mijne kleinkinderen, familie, vrienden en bekonden, weest mijner gedachtig in uwe gebeden.

Zoet Hart van Jesus en Maria, weest mijne toevlucht. (300 dagen aflat.)

Hij ruste in vrede.

.....
Drukkerij J. K. ALBERTS. — Sittard.

Jesus, Maria, Joseph, Eligius.

+

Bid voor de zielerust van zaliger
Jan Severin GERAETS
weduwnaar van
MARIA AGNES REIJNDERS,
Lid van de Derde Orde van den wekelijkschen Kruisweg.

De dierbare overledene werd geboren te Schinveld den 5den Februari 1851 en overleed aldaar na een langdurige ziekte onverwacht, hoewel niet onvoorbereid den 20en October 1917.

Hij was een getrouwe echtgenoot, een liefdevolle en bezorgde vader. Eenvou, oprechtheid des harten en diepe godsdienstzin kenmerkten hem en wonnen hem alle harten. In het Heilig Misoffer en de H. Communie zocht hij dagelijks troost en sterkte, en vond hij de kracht om zijn kinderen een echt Christelijke opvoeding te geven. Wij mogen dan ook vertrouwen dat de deugdzame overledene in God een genadigen Rechter gevonden heeft. Nochtans willen wij, de menschelijke zwakheid indachtig, vurig voor hem bidden en ons gebed vereenigen met de H. Offeranden der priesters, opdat hij weldra de vreugde des Heeren mogen binnengaan.

Dierbare kinderen blijft elkander beminnen, vergeet de lessen Uwer afgestorven Ouders niet en gedenkt hen elken dag in Uwe gebeden.

Zoet Hart van Jesus, maak dat ik U steeds meer en meer beminne. (300 dg. aflat.)
Zoet Hart van Maria wees mijn heil (300 dg. aflat.)

.....
Stoomdrukkerij Firma J. K. Alberts, Sittard.

- 10. Jan Severin Geraets, geb. Schinveld 5-2-1851, smid, landbouwer, overl. ald. 20-10-1917, tr. Schinveld 20-11-1877 met
- 11. Maria Agnes Reijnders, geb. Schinveld 4-10-1851, huishoudster, overl. Neuwerk (D.) 6-3-1899. Kinderen uit dit huwelijk geboren:
 - a. Maria Helena Geraets, geb. Schinveld 26-12-1878, overl. Amstenrade 5-4-1960.
 - b. Jan Antoon Geraets, geb. Schinveld 27-8-1880, overl. Mönchengladbach (D.) 4-11-1959.
 - c. Maria Sibilla Geraets, geb. Schinveld 10-8-1881, overl. Weert 16-2-1954.
 - d. Felix Adam Geraets, geb. Schinveld 25-7-1883, overl. Neuwerk (gemeente Mönchengladbach in Duitsland) 18-11-1884.
 - e. Helena Gertrud Geraets, geb. Neuwerk 13-10-1884 (zie nr. 5).
 - f. Anna Scholastica Geraets, geb. Neuwerk 20-7-1887, overl. ald. 28-12-1889.
 - g. Frans Joseph Geraets, geb. Neuwerk 6-1-1890, overl. ald. 8-11-1890.
 - h. Anna Catharina Geraets, geb. Neuwerk 6-1-1890, overl. ald. 27-7-1890.
 - i. Anna Barbara Geraets, geb. Neuwerk 26-8-1893, overl. Heel 23-1-1946.
 - j. Helena Louisa Geraets, geb. Neuwerk 25-5-1895, overl. ald. 12-6-1896.
- 12. Jan Gerard Bisschops, geb. Merkelbeek 16-1-1845, arbeider, knecht, mijnwerker, overl. ald. 9-6-1929, tr. 2) Kerkrade 26-9-1890 met
Anna Gertrudis Hamers, geb. Kerkrade 25-2-1855, overl. Kerkrade 25-5-1932, dr. van

Touwerk den 1 Januarij 1887

Ik Johan Li vien Genaets ben geboren in het jaer 1851 en 5 Februarij. Mijne vrouw Maria Gnes Peynders is geboren in het jaer 1841 den 4 October.

Stij zijn in een lecht getrouwen 1877 den 21 November bij en in Amsterdam van 26 Jaeren.

Onze dochter Maria Helena Genaets is geboren in het jaer 1876 den 21 November het Morgens om 7 uren.

Onze klein sploos Antonis is geboren in het jaer 1880 en 27 Augustus om 6 uren.

Onze dochter Maria is geboren in het jaer 1881 en 10 Augustus, Morgens om 8 uren. alle in Holland.

Onze klein sploos is geboren in het jaer 1883 en 25 juli Morgens om elf uren. in Holland.

Mijn dochter Helena Genaets is geboren in het jaer 1884 Morgens om elf uren in Amsterdam den 13 October 1884.

Onze klein sploos is geboren in Amsterdam den 13 October Morgens om 5 uren in Touwerk Amsterdam.

Onze klein sploos is geboren in Amsterdam den 13 October Morgens om 5 uren in Touwerk Amsterdam.

Onze Dochter Anna Scholastika is gestorven den 28
 Desember 1889 Smidags om 12 Uren.

Onze tweelingen Frans Joseph en Anna Katrina zijn
 geboren den 6^{en} Januarij 1890 Smorgens om negen
 Uren in hoven Nieuwerk.

Onze Dochter Anna Katrina is gestorven den 27
 Juli 1890 Smorgens om 2 Uren

Onze Doon Frans Joseph is gestorven den 2 November 1890
 Smorgens om 2 Uren liden in Nieuwerk Pruisjen.

Onze Dochter Anna Barbara is geboren den 26
 Augustus 1893 Smorgens om 6 Uren in hoven
 Nieuwerk.

Onze Dochter Helena Luwisa is geboren den
 25^{en} Mei 1895 Namiddags om 5 Uren in hoven
 Nieuwerk.

Onze Dochter Helena Luwisa is gestorven den
 12 Janj 1896 Namiddags om een Uur
 Mijne vrouw Maria Stoes is gestorven den 6 Maart
 Namiddags 2 Uren in hoven Nieuwerk 1899

- Gerard Joseph Hamers en Anna Barbara Laven; tr. 1) Kerkrade 24-6-1869 met
13. Maria Gertrudis Schillings, geb. Kerkrade 28-2-1841, overl. ald. 4-2-1887.
 Kinderen uit dit huwelijk geboren:
- a. Nicolas Joseph Bischops, geb. Kerkrade 15-4-1870, overl. Würselen (D.) 16-2-1959.
 - b. Maria (Helena) Bisschops, geb. Kerkrade 25-6-1871.
 - c. Maria Agnes Bisschops, geb. Kerkrade 20-6-1873.
 - d. Maria Elisabeth Bischops, geb. Kerkrade 25-6-1875, overl. ald. 7-10-1875.
 - e. Maria Theresia Bischops, geb. Kerkrade 11-2-1877, overl. ald. 26-9-1882.
 - f. Antoon Bischops, geb. Kerkrade 13-6-1879, overl. ald. 8-11-1880.
 - g. Johan Bischops, geb. Kerkrade 20-2-1882, overl. ald. 3-9-1962.
 - h. Pieter Joseph Bischops, geb. Kerkrade 3-6-1884 (zie nr. 6).
- Kinderen uit het tweede huwelijk van nr. 12 geboren:
- a. Barbara Bischops, geb. Kerkrade 16-10-1891.
 - b. Maria Elisabeth Bischops, geb. Kerkrade 12-1-1893.
 - c. Johan Bischops, geb. Kerkrade 12-5-1894, overl. ald. 25-7-1894.
 - d. Anna Maria Bischops, geb. Kerkrade 14-11-1895.
 - e. Anna Maria Bischops, geb. Kerkrade 13-10-1898.
14. Willem Joseph Sauren, geb. Kerkrade 2-1-1835, mijnwerker, koolwerker, overl. ald. 9-6-1893, tr. 1) Kerkrade 20-9-1859 met Maria Lucia Bremen, geb. Kerkrade 13-12-1839, overl. ald. 3-8-1861, dr. van Willem Joseph Bremen en Maria Theresia Lutgens; tr. 2) Kerkrade 1-8-1862 met Magdalena Bremen, geb. Kerkrade 1-2-1829, overl. ald. 20-9-1868, dr. van Willem Joseph Bremen en Maria Theresia Lutgens, wed. van Jan Joseph Spelthan (overl. Kerkrade 18-1-1856); tr. 3) Kerkrade 3-2-1871 met
15. Maria Anna Ploum, geb. Kerkrade 19-6-1842, dienstmeid te Aken, overl. Kerkrade 3-12-1910.
 Kinderen uit het eerste huwelijk van nr. 14 geboren:
- a. Anna Margaretha Souren, geb. Kerkrade 28-11-1859, overl. ald. 25-3-1860.
 - b. Maria Theresia Souren, geb. Kerkrade 12-2-1861, overl. ald. 14-2-1861.
- Kinderen uit het tweede huwelijk van nr. 14 geboren:
- a. Lodewijk Joseph Sauren, geb. Kerkrade 28-11-1862.
 - b. Willem Joseph Sauren, geb. Kerkrade 1-3-1865, overl. ald. 6-10-1865.
 - c. Maria Carolina Sauren, geb. Kerkrade 13-4-1868, overl. ald. 28-9-1868.
- Kinderen uit het huwelijk van nr. 14 en 15 geboren:
- a. Maria Anna Margaretha Sauren, geb. Kerkrade 5-2-1872.
 - b. Maria Getrud Sauren, geb. Kerkrade 10-3-1873.
 - c. Maria Agnes Sauren, geb. 10-1-1875.
 - d. Hendrik Joseph Sauren, geb. Kerkrade 13-2-1878.
 - e. Anna Maria Sauren, geb. Kerkrade 22-10-1879.
 - f. Maria Hubertina Souren, geb. Kerkrade 14-10-1881 (zie nr. 7).
 - g. Willem Joseph Souren, geb. Kerkrade 1-4-1884, overl. ald. 15-4-1968.
 - h. Kaspar Joseph Sauren, geb. Kerkrade 2-7-1885, overl. ald. -9-1959.
 - i. Anna Catharina Souren, geb. Kerkrade 15-10-1886, overl. ald. 10-11-1886.
 - j. Bartholomeus Joseph Souren, geb. Kerkrade 7-6-1888, overl. ald. 24-6-1888.
- V. *Betovergrootouders*
16. Paulus Thoris, ged. Schinveld 8-5-1793, dagloonder, arbeider, dienstknecht, overl. ald. 25-7-1866, tr. 1) Schinveld 13-5-1813 met Maria Theresia Janssen, ged. Schinveld 14-5-1788, overl. ald. 28-9-1820, dr. van Joes Wilhelmus Janssen en Maria Barbara Deumens; tr. 2) Schinveld 28-2-1832 met
17. Maria Lucia Gorissen, ged. Schinveld 12-3-1789, overl. ald. 21-9-1860.
 Kinderen uit het eerste huwelijk van nr. 16 geboren:
- a. Godefroi Thoris, geb. Schinveld 2-8-1814, overl. Kerkrade 6-4-1881.
 - b. Anne Marie Thoris, geb. Schinveld 29-8-1815, overl. ald. 14-11-1819.
 - c. Maria Elisabeth Thorissen, geb. Schinveld 25-4-1819.

Kind geboren uit het huwelijk van nr. 16 en 17:

a. Petrus Josephus Thorissen, geb. Schinveld 20-9-1833 (zie nr. 8).

18. Henricus Penners, geb. Hoengen (D.) 30-4-1806, klompemaker, overl. Schinveld 21-7-1838, tr. Schinveld 25-4-1835 met

19. Maria Helena Heuts, geb. Schinveld 5-9-1815, overl. ald. 1-6-1843, tr. 2) Hermaan Joseph Deumens, geb. Schinveld 6-12-1802, overl. ald. 2-7-1876, zn. van Gerardus Deumens en Anna Mechtildis Schuren.

Kinderen geboren uit het huwelijk van nr. 18 en 19:

a. Joannes Ludovicus Penders, geb. Schinveld 9-8-1836, overl. ald. 3-9-1836.

b. Anna Cornelia Penders, geb. Schinveld 29-8-1837 (zie nr. 9).

Kinderen geboren uit het tweede huwelijk van nr. 19:

a. Jan Gerard Joseph Deumens, geb. Schinveld 25-8-1840, overl. ald. 27-11-1840.

b. Maria Catharina Deumens, geb. Schinveld 3-12-1841.

20. Antonius Theodorus Gerards, geb. Schinveld 26-3-1821, smid, overl. ald. 5-11-1874, tr. Schinveld 4-4-1845 met

21. Maria Helena Housmans, geb. Schinveld 15-10-1821, landbouwster, overl. ald. 23-7-1895.

Kinderen uit dit huwelijk geboren:

a. Maria Helena Gerards, geb. Schinveld 3-5-1846.

b. Jan Antoon Gerards, geb. Schinveld 22-4-1849.

c. Jan Severin Geraets, geb. Schinveld 5-2-1851 (zie nr. 10).

d. Frans Joseph Gerards, geb. Schinveld 4-10-1853, overl. ald. 27-1-1927.

e. Joannes Alphonsus Gerards, geb. Schinveld 10-4-1856.

f. Jan Adam Felix Gerards, geb. Schinveld 30-4-1858.

g. Maria Catharina Gerards, geb. Schinveld 3-10-1861, overl. ald. 28-4-1932.

h. Maria Elisabeth Gerards, geb. Schinveld 23-3-1864, overl. ald. 18-5-1864.

22. Jacobus Reijnders, geb. Schinveld 20-4-1823, varwer, landbouwer, herbergier, overl. ald. 28-3-1893, tr. 2) Schinveld 23-10-1861 met

Maria Louisa Sturmans, geb. Schinveld 30-7-1820, overl. ald. 15-9-1903, dr. van Joannes Antonius Sturmans en Maria Agnes Smeets.

tr. 1) Schinveld 18-7-1849 met

23. Maria Sibilla Pagen, geb. Schinveld 17-10-1824, overl. ald. 14-12-1857.

Kinderen uit het huwelijk van nr. 22 en 23:

a. Maria Petronella Reijnders, geb. Schinveld 19-5-1850.

b. Maria Agnes Reijnders, geb. Schinveld 4-10-1851 (zie nr. 11).

c. Maria Anna Reijnders, geb. Schinveld 20-6-1853, overl. ald. 21-12-1916.

d. Maria Philomena Reijnders, geb. Schinveld 21-9-1855.

e. levenloos, mannelijk, overl. Schinveld 12-12-1857.

24. Jean Nicolas Bisschops, geb. Merkelbeek 19-4-1807, paardeknecht, dagloner, dienstknecht, overl. ald. 8-8-1883, tr. Oirsbeek 3-6-1838 met

25. Maria Helena Ruijters, geb. Schinnen 1-8-1811, naaister, overl. Merkelbeek 17-7-1893.

Kinderen uit dit huwelijk geboren:

a. Jan Gerard Bisschops, geb. Merkelbeek 30-5-1839, overl. ald. 24-6-1839.

b. Peter Joseph Bisschops, geb. Merkelbeek 3-4-1840.

c. Maria Elisabeth Bisschops, geb. Merkelbeek 6-7-1841.

d. Jan Antoon Bisschops, geb. Merkelbeek 27-3-1843, overl. ald. 1-7-1893.

e. Jan Gerard Bisschops, geb. Merkelbeek 16-1-1845 (zie nr. 12).

f. Jan Willem Bisschops, geb. Merkelbeek 21-7-1847.

g. Jan Nicolaas Bisschops, geb. Merkelbeek 5-9-1849.

h. Maria Gertruda Bisschops, geb. Merkelbeek 31-5-1854.

26. Guillaume Joseph Schillings, geb. Kerkrade 10 prairial XI (30-5-1803), koolwerker, koolder, werkman, overl. ald. 1-2-1859, tr. Kerkrade 15-12-1828 met

27. Marie Thérèse Kockelkorn, geb. Kerkrade 7 nivose IX (28-12-1800), overl. ald. 19-11-1882.

Kinderen uit dit huwelijk geboren:

a. Willem Jozef Schillings, geb. Kerkrade 12-10-1829.

b. Marie Josephe Schillings, geb. Kerkrade 13-8-1831.

c. Christiaan Schillings, geb. Kerkrade 13-10-1833, overl. ald. 30-5-1837.

d. Maria Agnes Schillings, geb. Kerkrade 4-2-1836.

016. *Pest-epidemie in Venray 1469*

Een der meest dramatische gebeurtenissen in de Middeleeuwen was misschien wel de plaag die onder de naam „Zwarte Dood” in de periode 1347-1351 door Europa raasde. Deze pest werd overgebracht door vlooiën op ratten die uit Azië naar Europa waren gekomen.

Het aantal slachtoffers van de snel om zich heen grijpende epidemie wordt geschat op 1/3 van de totale bevolking.

Sedert die tijd lezen we herhaaldelijk over het voorkomen van epidemieën waarvoor ook onze streken niet gespaard bleven. Daarbij moet men wel bedenken dat de Middeleeuwers het woord pest gebruiken voor een veelheid van besmettelijke ziekten. Wanneer in een dorp of stad de pest uitbrak, werd het contact met andere plaatsen zoveel mogelijk stilgelegd, om de ziektehaard te isoleren. Niemand waagde zich trouwens graag in besmet gebied.

Over een pestepidemie die in 1469 het dorp Venray teisterde lezen we iets in de rekening van de pondschatting uit dat jaar¹.

Gaert van Kessel, die voor de hertog van Gelre deze belasting moest innen, maakt in verschillende posten in zijn rekening melding van de moeilijkheden die hij ondervond bij het ophalen van het geld. Het begon al bij het zetten (vaststellen) van de schatting. Blijkbaar was de haard van de ziekte in Venray-Dorp, want verder dan Leunen waagde Gaert van Kessel zich niet en hij wilde de ziekte ook niet naar andere plaatsen overbrengen:

„Item soe die pestilencie tot Raide² was so en wold die niet ter Horst heben ind den te Heinnece gereden tot Lonen ind dair die schattinge gesadt bynnen twen³ dagen heben die bode, scepenen ind gesworen myt meer anderen anval tot Lonen vertert VI Rijns gulden XV stuver”. Na het zetten van de schatting kwam nog het probleem van inning. Dit kon niet worden uitgesteld, want de Gelderse hertog zat dringend om het geld verlegen, om daarmee het aan de hertog van Kleef verpande kasteel Wachtendonk vrij te kopen, Gaert van Kessel had er maar veel werk mee en de plaatselijke hulp was minimaal:

„Item soe die pestilencie tot Rade was ind men dat gelt heben moist Wachtendonck daer mede te loessen⁴ soe heb ick voel rijdens ind jagens hyromme gehadt soe die eyne doit was, die ander starff, die derde sieck ind oick diecke⁵ wech waren aldaer tot Raide soe voer ind na mytten scholtzbaden⁶ die pande ewech bracht, heben verteert soe voer ind na XIII Rijns gulden XV stuver”. Helemaal alleen kreeg Gaert het werk niet af en pas met moeite kreeg hij door bemiddeling van de scholtis Tijsken van Kessel een hulp in de persoon van Peter Cuper. Deze liet zich wel betalen eer hij een vinger uitstak:

„Item ind want ich dan tot Raide nyet all gesien en konde in nyemantz oych nyet gerne dair en quam omme der pestilencien willen, heb ick avermitz⁷ Tijsken van Kessel scholt, Peter Cuper geworven die mij die schatting heeft helpen boeren ind manen⁸, den ich moest geven eer hy yet doen wolde VIII Rijns gulden”.

Over het aantal slachtoffers van de pest van 1469 valt niets te zeggen. Het was niet de eerste en niet de laatste keer dat Venray door deze ziekte werd bezocht.

Bovenstaande summierere gegevens vormen slechts een afspiegeling van de angst die bij iedereen leefde voor een onzichtbare vijand, waartegen geen ander verweer mogelijk was dan het gebed „Van de gesel der pest, verlos ons Heer”.

M. Flokstra, Gitaarstraat 16, 5802 KJ Venray.

Noten bij 016.

1. Rijksarchief in Gelderland, Hertogelijk Archief; Rekeningen overkwartier voor 1473; Pondschatting 1469 verlopige inv. no. 1602.
2. Venray.
3. Twee.
4. Lossen, vrijkopen.
5. Dikwijls.
6. Bode van de scholtis.
7. Door bemiddeling van.
8. Beuren en innen.

017. *Epidemieën te Venray.*

In het jaar 1635 is er een ziekte te Venray gekomen onder de menschen, zoodat er op eenen dag meer dan 30 stierven. Weinige huizen zijn er overgebleven die niet door de pest besmet werden; ook te Oostrum zyn op eenen dag 15 dooden geweest en niet meer dan twee gepaarde menschen overgebleven; te Veltum zyn alle huizen met de pestziekte geïnfecteerd geworden. In het klooster Jerusalem zyn 17 of 18 zusters, en in 't klooster Bethalem te Oostrum zyn 2 zusters aan dezelve gestorven. Zyn binnen het jaar meer dan 2000 menschen gestorven. Ook te Gemert heeft de ziekte in 1636 gewoed volgens Coppens. Beschrijving van 't bisdom 's Hertogenbosch III 349. Meer dan 3000 zouden er daar gestorven zyn.
(uit geschreven boekje).

De pokken of de mazelen schynt in 1746 en 1747 in Venray geheerscht te hebben, want in 1747 sterven er in de parochie 178 personen, waarvan er juist 100 kinderen zyn ingeschreven; ook in 1746 zyn er 54 kinderen overleden.
(Overlydensboeken der parochie Venray).

In 1781 vertoonde zich te Venray de dyssenterie of roode loop op den 10 September en van dien dag tot ultimo October van hetzelfde jaar stierven in de parochie aan die ziekte 106 personen, van welke 58 boven de 12 jaren oud waren. Merselo, Veltum, Heuvel en Eyndt schynen het meest van de ziekte geleden te hebben. In den avond begroef men de lyken. Vele kinderen stierven in hetzelfde jaar aan de pokken, zoodat het totale getal der overledenen 234 bedroeg. In 1702 en 1758 schynt de dyssenterie ook geheerscht te hebben, want in de maanden Augustus, September en October 1702 stierven er 108 menschen, terwijl in Augustus en September 1758 in de parochie 83 menschen stierven.

In 1811 woedde de dyssenterie vooral in de kom van het dorp en 66 personen stierven in de parochie aan deze ziekte. Ook te Oirlo vorderde zy vele slachtoffers.
(genomen uit de overlydensregisters der parochie).

Ingevolge bevel van het Landes administrations collegie te Gelder van 24/10 1781 gaven de geederders den 10 Nov. 1781 een verslag omtrent den toestand der roode loop, die toen de gemeente teisterde. Aan deze ziekte zyn onderhevig geweest 382 personen, genezen 256, nog krank 13, overleden 113, alles tot op den dag van het verslag.

Hierin staat vermeld hoevele personen in ieder huis waren aangetast en gestorven; alles met namen aangegeven.

Waar de bron berust niet vermeld. Historische aantekeningen uit het kerkelijk archief van de St. Petrus-Banden-kerk te Venray, opgemaakt door pastoor van Haeff, overleden in 1884. Ingezonden door W.J.M. Willemsen, Westsingel 8, Venray.

018. *Besmettelijke ziekten te Beek in de 15e eeuw.*

1461: Item int jaer van LXI due waes die groete sterft te Beick.

1472: Sequuntur bella et epidemie in diversis locis. (Voortdurende oorlogen en epidemieën in verscheidene plaatsen).

1473: Op dat selve jaer van LXXIII vurs. due waert grotte sterft inde syckheyt over alle die werlt, gemeynlick in allen landen inde dorppen als vanden louppenden buyck, ovel in den buyck. Inde due waert die Heylighe macht Synte Lucia ser gheert inde aen gerueppen van alle mynsschen inde gedynt als voer die quade plage des buycks inde des schyttens. Inde men sach due gemeynlick dat dis plaghe reguyrde inde waes alle die lande duer inde duer, inde men wyst nyrgent doerp, noch staet egheyn, disse plage en wasser ouch inde reguerde.

1497: Item in diessen joer van XCVII in XCVIII due quam erstwerff off begonde te regneren in diessen landen die vremptde syeckheyt, doer men hye aff gewetten off gehort hadde, die men heyt int ghemeyne die poeckenseyktde off die grotte pocken, doer die mynschen ser syck aff woeren inde qualicke doeraen die sy kregghen, want het waes eyn ser quade syecktdde vuer arme luyden. So wee sy kreych die en kondet hyet lychtelicken off haest quyt werden; dee hyelt se eyn joer en dach, die anderen II joer, of twe joer inde langer. Also dat in denen tyde off joeren vurs. groette ganck off pelgrimage inde

geloupp waes in Brabant, te Synte Jacob te Wesemael by Dyst.

- 1502: In diessen selven joer vurs. so waert groette sterft van pestilenciën boeven in den lande, inde sunderlynghen in der gueder staet van Collen.
- 1504: Item in diessen joer vurs. so regerde eyn alte ser quade syeckde over alle diesse landen. Inde dat waes der quade hoest, doer dat volck so ser myt belaest waes. Vrouwwn inde mannen waeren also ser seyck doer aff, dat sy al plaet te bedde laegen, sterffsyeck. Inde voele alde luyden storffven doer aff. Item ouch in diessen tyde, so storffven overal voele mynsschen ser haestelicke eyn onversyenelicken doede.
- 1505: Item inden selven joer vurs. van Ven, inden somer inde inden herffst, alle den tyt duer tot inden weyntter, so waess dat volck overal, jonck inde alt, so ser syecke inde kranck, inde loeghen in doetz noede. Also dat die kerspels prister alomme inde omme mytten Heylighen Sacramenten lieppen van huysse tot huysse, recht oft perstylencietyt hedde geweyst. Inde ouch so starffer vaest myt eyn deyl, hyr inde doer inde vuere ewech. Inde die nyet en storffven, inde opstonden off ghenaesen den waert alte ser suyr inde hart, er sy herkoemen konden, inde gyngen alte lange die somyghen, er sy wederoem genessen waeren. Inde dat febris terciæ inde quartaen regnerde ser onder jonck inde alt, also dat eyn weycke tyt waes overal in allen landen, sonder groette sterft.
(in de kantlijn staat: Vander weycker syeckden overal onder dat volck).

Uit: Jos Habets: Chronijk der Landen van Overmaas en der aangrenzende gewesten door eenen inwoner van Beek bij Maastricht. Publications etc. Tome VII (1870) blz. 5-232.

019. *De buikloop (dysenterie) te Geleen.*

In een oud meetregister van het voormalige graafschap van Geleen, dat in 1676 begonnen is door de landmeter Jan Bollen Sr. heeft deze het volgende opgetekend:

„Den 23 Octobris 1676 soo hebbe ick weder beghinnen te meten aende heerlicheit, als wanneer die groote sterft van den buyckloop die alhier op eenen corten tijdt over die 130 personen verslonden heeft, die welcke nu wat gestilt is, waerdoor dat deese metinge wat opgehalden is ende eens deels oock door het beleg van Maestricht die welcke door den Prins van Oranien berandt is den 6de van Julij en den 20 dito beschoten en den 27 Augusti weder verlaten, waernaer dat dateljk die voors. kranckheyt volgde.” (R.A.L., Landen van Overmaas nr. 4676).

In het Geleense sterfte register staan echter over de periode augustus-september 1676 „slechts” 70 namen van personen, die aan de bovengenoemde ziekte overleden zijn. Het is echter goed mogelijk dat het door Bollen opgegeven aantal ook de aan deze ziekte overledenen uit Spaubeek omvat, aangezien Spaubeek indertijd tot het graafschap Geleen behoorde.

De laatste epidemie van buikloop heeft Geleen van half september 1702 tot begin maart 1703 geteisterd. Toen waren er 57 gevallen met dodelijke afloop. De meesten van die slachtoffers woonden te Krawinkel en te Lutterade.

(M.J.H.A. Schrijnemakers: *De kluis van Krawinkel, Schrijn Boek B.V. 1975*).

020. *De pest te Geleen.*

In 1612 werd Geleen geteisterd door de pest. We lezen in een document van dit jaar de verklaring van Ercken Claessen dat het jaargetijde van Alardt Alarts gedurende 32 jaar „van wegen des kriegs ende sterfften” niet meer had plaats gehad. Hij verklaart echter verder er voor te zullen zorgen dat dit jaargetijde voortaan op de derde „Goedestagh nae Paeschen so fern geen pest hinderen sal” gehouden zal worden. Waarschijnlijk is een pestepidemie in het jaar 1669 (zie ook Spaubeek) de oorzaak geweest dat rond die tijd in het veld tussen Spaubeek en Geleen een kapelletje te ere van de H. Rochus, algemeen patroon tegen de pest, ge- of herbouwd is. Zo bereikte bijv. de St. Rochuscultuur in de 17e eeuw zijn hoogtepunt „als die Bubonenpest in einen grossen Weltzug noch einmal vor ihrem Erlöschen eine aussergewöhnliche Ausdehnung gewann”. (Zeitschrift des Aachener Geschichtsvereins, 66-67 (1954-55) blz. 167). Verder wil ik hier nog wijzen op de verhandeling van prof. Schrijnemakers over het oorspronkelijke doel van de kluis te Krawinkel, nl. de opvolgster van het middeleeuwse gasthuis te Geleen. De voornaamste maatregel tegen epidemieën was in vroeger tijden de afzondering van de zieken. De kluis zou volgens de auteur in eerste instantie als een soort quarantaine gesticht zijn (1699) en pas veel later (1722), toen de epidemieën zeldzamer werden, als hermitage in gebruik zijn genoemd.

(M.J.H.A. Schrijnemakers: *als voornoemd*).

021. *De runderpest te Munstergeleen.*

In de jaren 1770-71 en 1776 woedde in Munstergeleen en omstreken de zg. runderpest. Een tijdgenoot schreef: „Wanneer zulk een pestentieele krankheid in eenen stal komt, zal geene beest ontsnappen of moet krank worden, en het is een groot geluk als er eene betert. Nogtans als er eene betert, wordt het daarna niet meer krank.”

In het Land van Valkenburg had men de volgende regeling getroffen: als in een stal de ziekte uitbrak, schoot men zowel het aangetaste als het gezonde vee dood; de regering gaf dan een vergoeding van tien patacons per stuk.

(M.J.H.A. Schrijnemakers: *De gemeente Munstergeleen in: Munstergeleen, een monografie over een Limburgse gemeente, Crouzen en Zoon, Maastricht (1963) blz. 162*).

022. *De pest en melaatsheid te Roermond.*

Omtrent epidemieën en besmettelijke ziekten te Roermond lezen we in het Limburgs Jaarboek van 1915 het volgende:

„Af en toe kwam er in de voortschrijdende ontwikkelingsgang weer een kink in den kabel. Dat waren de besmettelijke ziekten, die plaag der middeleeuwen, „de schouwende ziekte” genaamd. Men kende den waren aard niet en evenmin de middelen ter bestrijding of ter ontsmetting. Bij het intreden der pestziekte maakte men een pestazijn, die op het stadhuis of bij den pestmeester te verkrijgen was. De besmette huizen werden kenbaar gemaakt door een blikken plaatje, waarop de Zoete Naam Jezus of I.H.S. geschilderd was; ze werden zes weken potdicht gehouden. Men had een pestmeester die met zijn vrouw de zieken verzorgde tegen ettelijke stuivers per dag en een paar voeder kolen per jaar.

In 1608 offerde men te Scherpenheuvel een zilveren beeld van St. Christoffel ter afwering van de pest, die de stad teisterde. Ook de melaatsheid kwam nog veelvuldig voor. De melaatschen hadden een zichtbaar teeken te dragen en mochten Zondags, Woensdags en Vrijdags om giften rondgaan. Zij droegen dan een houten klap om hunne komst aan te kondigen. Zij waren saamgebracht in het Melatenhuis, waarin vijf huisjes of woningen waren.....

.. Ao 1616 werden aan kapelaan Jacob Carisius wegens zijne diensten, toen de „schouwelijke sieckte” hier was, een voeder kolen toegelegd.

.. Ao 1628 sloeg men weer blikken op aan de besmette huizen, men maakte een pestdrank en stelde een kaars van drie pond in de kerk der Jesuiten, ter eere van den H. Ignatius. De melaatschen zouden buiten de stad gehouden worden. Geen verkoop van de meubelen uit de pesthuizen mocht geschieden vóór een half jaar na den dood; de kleederen en de wollen goederen zouden eerst in de zon gelegd worden. Aldus trachtte men zoo goed en zoo kwaad als het kon de vreeselijke vijanden te dwingen de stad te verlaten. Men kende echter al de ontsmettende kracht der zonnestralen.”

(A.F. van Beurden: *Roermonds Ontwikkelingsgang in het Limburgs Jaarboek van 1915, blz. 172*).

023. *De pest en dysenterie te Sittard.*

In zijn kroniek over de stad Sittard vermeldt Pothast het uitbreken van een pestepidemie in het jaar 1315. De ziekte teisterde de stad in een periode van hongersnood, die volgde op een zomer, waarin aanhoudende regens de oogsten volkomen deden mislukken. In diezelfde kroniek wordt een in 1367 uitgebroken pestepidemie beschreven „woran Tausende gestorben sind”.

In de zomer van 1489 was het aantal pestlijders in Sittard en omgeving zo groot, dat de oogst niet binnengehaald kon worden, zodat „die meisten Früchte sind im Gefilde stehengeblieben”. Toen in 1575 de pest was uitgebroken, overleden in Sittard volgens Pothast 5000 burgers en militairen aan deze ziekte, hetgeen meer dan het totale inwoneraantal van de stad betekende op dat tijdstip. De stadsmagistraat zag zich toen gedwongen orders uit te vaardigen om de besmetting tegen te gaan. Aan huizen waar zieken verpleegd werden moest als waarschuwing een bosje stro uitgehangen worden aan een stok, terwijl niemand uit dat huis op straat mocht komen en alle deuren gesloten moesten blijven. Overleed een zieke, dan mochten zijn kleren en beddegoed tot drie maanden na de dood niet naar buiten gedragen worden. Wol, vlas, spek of andere levensmiddelen uit de sterfhuizen mochten niet op de markt gebracht worden en vreemdelingen werden gedurende de hele periode, dat de ziekte heerste, niet in de stad toegelaten. Een hevige pestepidemie teisterde Sittard in het jaar 1671. De in doodsangst verkerende burgers namen toen hun toevlucht tot de jonge Amerikaanse heilige Rosa de Lima,

J.H. HANSSEN

HONDERD EN EEN TESTAMENTEN IN HET PAROCHIEARCHIEF VAN NEER

I.

21-2-1707, voor Christiaen Hamont, pastoor te Neer.

„*Geurdt Genen* cranck van lighaem ... heft gemaectt sijn testament ende uijterste wille met consent sijnder huijsvrouw Lisbet aen den Boem ... legateert aen de fabrijske van St. Lambrecht tot Lueck eenen stuver ens te betalen. ten tweede soe begert hij dat sijnen sons Renier saleger kint sal staen in sijn vaders plaets ende sijn vaders deel gemitz op conditie nochtans dat, dat selve kint quaem te ster-ven sonder lijffserven, dat, dat goedt sal wederom keren daer van het gecomen is.

Ten derden soe geeft hij met consent sijnder huijsvrouw aen hunnen sone Geurdt Genen hondert gulden voor uijt. Ten vierden soe is hij verclaerende dat hij als hij borgemeester is geweest voldaan te hebben aen die gemijnte van Neer gelijk sijne reckenscap is medebrengeende,”

w.g. Christianus Hamont, en de getuigen: Jacop Spee en Gelken Kellers.

2.

20-3-1708; voor Christaen Hamont, pastoor te Neer:

„ ... *Geurdt Geenen* cranck van lighaem te bedde liggende ... heft gemaectt sijn testament met consent sijnder huijsvrouw Lisbet aen den Boom ... legatert aen de fabrijsken van St. Lambrecht tot Luijck eenen steuver eens te betalen. ten tweden soe geeft hij volmacht aen sijn huijsvrouw naer sijn dootd te mogen vercoopen oft geld op te nemen op alle sijne immeubile goderen om het hergiten van de clock ende alle geresene costen in de saeck ofte proces van de clock tot sijnen last geresen te betalen.

Ten derden soe geeft hij met consent van sijn huijsvrouw aen Hermen sone Geurdt Genen hondert gulden voor uijt, te weten als de kinderen naer henne bijde ouders dootd sauden comen te deijlen.”

w.g.C. Hamont pastor in Neer, en de getuigen: Martijnus Niskens en Leonardus Verhaegh.

3.

4-2-1711; voor Christiaen Hamont, pastoor te Neer:

„ ... *Elisabeth Stevens* aghtergelaten wedevrouw van Jan Tobben nu cranck de bedde liggende ... begerdt dat haeren soen Marten Tobben sal voor uijt hebben het perdt ende getuijgh der selve kairen. daerenboven heft sij begert dat haeren soenen Leonard Tobben ende Marten Tobben sullen alle huijsmeubelen onder hen bijen gelijckelijck deijlen ende oock den waghelbeir ketel met sijn toebehoort, latende alleen aen haeren soen Godefridus Tobben twe scotelen daer het wapen van sijnen vader opstaet, daerenboven heft sij begert dat uijt het gelt dat sij heft ende aen de gemijnte oft elders vint, sullen alle haere sculden betaelt worden, het overscot sullen de ses kinderen gelijk deelen, reserve-rende nochtans uijt dit overscot vijftigh gulden ruremondts voor Copis Tobben den soen van Jan om een perdt te copen om sijn met sijnen vader op hennen hoff ten acker te bestellen maer in cas dat dit gelt hier aen niet en saude geamploierdt worden ick segge tot een perdt te copen ende soe sijnen vader op sijnen hoff te helpen, dat als dan dit gelt sal onder haer ses kinderen gepartageert worden is gesciet ten huijse van de voor screve testatrice tot Neer op de gasthuijs brugge ...”

w.g.C. Hamont pastoor, en de getuigen Hermen Janssen en Henderick Kijzers (handmerk).

Er onder stond: „desen tiende mijne 1712 heft Godefridus Tobben gerenuntiert aen het legaet van die twe scotelen door sijne moder aen hem gelaten in presentie van die twe getuijgen ...”

4.

9-3-1711; voor Christiaen Hamont, pastoor te Neer:

„ ... *Willem Siben* jonckman cranck te bedde liggende ... heft gelast vijf steijver eens aen het fabrijsk van St Lambert tot Luijck, ende alle sijn erfdeel oft erfgoederen ende sijn part van die meubelen laet hij aen sijnen broder Theunis Sijben ende swegers Trincken aen den Boom, voorders laet hij aen hen Teunis ende Trincken alle het gene hij craght oft maght heft, daerenboven heft hij gewilt dat naer sijn dootd Teunis sal tot sijnder siele lafenis backen twe malder coren voor de armen van Neer, ende sal doen vijftigh missen lesen, ... ten huijse Teunis Siben op Bremert ...”

w.g.C. Hamont, pastor tot Neer, en de getuigen; Joannes Verhaegh Custos en Hermanus Sillen.

5.

7-9-1719; voor Christiaen Hamont, pastoor te Neer:

„ ... *Petronell Rutten* nu cranck te bedde liggende ... soe gefit sij aen haerer soen Peter alle de meubelen die sij nogh heft ende alle verlopen interessen uijt genomen den post van radtmackers nogh sael sij aen die doghter Jenneken van Peter aen den Boom een bedt met sijn toe behoren ende tien pattacons aen Peternelle ock de doghter van Peter aen den Boom ...”

w.g.C. Hamont, pastoor tot Neer, en de getuigen: Sebastianus Kessels en Korst Verlinden (merk).

6.

12-2-1722; voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... is verscenen personelijck jouffrouw *Maria Joanna de Loffelt* huysvrouw van Monsieur Guill: de Perillieux ontfangter tot Neer sieck sijnde ... haer doedt lighaem ter gewijde aerde in de kerck tot Neer ... gefit sij aent fabriek van St Lamb: tot Luijck vijf steuvers eens voorders stelt sij ende mackt sij haeren man Monsieur Guill. de Perillieux universelen erfgenaem so mobielier als immobilier van alles wat sij jouff: testatrice is hebbende. Legaterende noghtans aen jouff: *Maria Catharina van Loffelt* haere testatrice suster het gelt dat sij Jouffrouw Testatrice is pretenderende aen Monsieur Lemmens als eertijts gelendt door Mijn Heer Lenars haer testatrice eerste mans saliger aen den voorschreven Heer Lemmens ... gepassert ten huijse van den voorscreve testatrice ontrent de kerck tot Neer.”

w.g. Christianus Hamonts, pastoor te Neer; en de getuigen: Henricus Schupkens, kapellaan tot Keijserbosch, en, Lambertus Versiers, beneficiatus in Neer.

7.

22-2-1722; voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... is verscenen personelijck Mons: *Leonard Tobben* scoltis tot Buggenum sieck sijnde ... soe gefit hij vijf steuveren eens aen het fabriek van St Lambert tot Luijck ende een kan olie aen ende in de kerck tot Neer te leveren op kersavont ende alle sijn clederen sijn lighaem aengaende aen sijnen broder Jan Tobben maer Godefridus Tobben ende Merten Tobben sijne broders ende Willem Geenen sijner swager stelt hij voor universele erfgenamen van alle sijne goederen soe meubel als immeubel soe housingen als landerijen om te selve te gebruijcken ende te vercopen oft gelt daerop optehalen om te betalen alle costen om sijne processen ende andere sculden die tot sijne last staen opdese naer volgende manier noghtans, dat dese twe broders Godefridus ende Marten Tobben ende sijnen swager Willem Geenen naer dat de voorscreve sculden sullen betaelt sijn sullen sij hebben hondert pattacons eens voor hun drij te weten Fridus Marten ende Willem Geenen voor henne majten ende de .oiren ende het geene sal overscieten sal Geurdt den soen van Dilia Tobben hebben vijftigh gulden om een ampt te leeren de reste sullen de susters ende broders gelijckelijck deijlen, de kinderen staende voor henne moeder te weten Dilia saliger ... ten huijse van den testateur tot Neer ...”

w.g. Leon Tobben; Christianus Hamonts, pastoor te Neer; en de getuigen: Hermen Janssen en Frick Schaps.

8.

29-10-1723; voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... is verscenen personelijck *Arnold Heenen* sieck te bedde liggende ... soe gefit hij vijf steuvers eens aen het fabriek van St Lambert tot Luijck ende het geene hij te pretenderen heft aen die gene hem geslagen gesneden ende gestecken hadden in sijn scure dat gefit hij aen het fabriek van Neer item laet hij vijftigh gulden tot missen waer van vijftigh te doen bij de minre broders tot Ruremondte de rest tot dispositie van de heer pastoor nogh laet hij aen den armen tot Neer vijfen twintigh gulden om broet te backen ende te distribueren in sijn begrafenis. Item op sijn goet dat hij heft in het stedeken Goght laet hij aen sijn half broders int gelijck te deelen drij hondert guldens ruremonts eens. item gefit vijftigh gulden ruremonts tot sijn begrafenis ende uijtvaert aen sijn neef Hendrick Heenen ... aldus gedaen ende geteckent ... ten huijse van Henderick Heenen op de Bergerstraet tot Neer ...”

w.g.C. Hamonts, pastoor tot Neer; Arnol Heijnen; en de getuigen Peter Winckelmeulen en Peter Peters (merk).

9.

31-1-1726: voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... is personelijck verscenen *Lisbet Winckelmeulen* sieck te bedde liggende ... soe legatert voor haer blint onreghverdigh goedt aen het fabriek van St Lambert tot Luijck vijf steuvers eens ock heft sij

gedeclareert ende geeft achtien scilgen jaerlijx aen de pastorije tot Neer mits dat den Heer pastoor sal verobligert sijn jaerlijx te lesen twalf missen te weten op ider eersten saterdagh van ider maent het welck sondaghs te voren altijt gepublicert worden in de kerck tot Neer stellende voor onderpant van de voorscrevene gelegaterde achtien scilgen jaellijx haer aenparde van de Winckelmolen daerenboven heft sij begert ende mits desen is begerende dat haer goedt sal gelijkelijck gedeijlt worden onder haere vrinden te weten nochtans dat haer halfnichten en neven van haer vaders sijde dijlen stamsgewijs met Peter Winckelmolen als oft henne anders dat is de anders van half nighten en neven nogh waeren levende de goederen hercomende van haer vaders sijde heft daerenboven gelegatert aen Willem Roncken haeren peteren en sone van Evert Roncken een vrecht lant liggende op winarter velt rege-noten den gemeijenen wegh ter eendere sijde ende ter andere sijde Matijs van Bauxen te weten naer de doot van Mechtel Vogels ... aldus gedaen in het hujs van Evert Roncken over de beeck tot Hansom onder Neer ...”

w.g.C. Hamonts, pastoor tot Neer; Lisbet Winckelmolen(merk); en de getuigen: Koen Koenen en Sijb Hinsen(merk).

10.

3-11-1730: voor Lambertus Versiers, benificiant en vice pastoor te Neer:

„Lisbet Winckelmeulen blijft bij het voorgaende testament besonder nochtans dat het goet van haer vaders sijde sal gedeijlt worden van haer half nichte en neeven en dat stamsgewijs om dat Peter Winckelmeulen nu doedt is en daerenboven geeft sij tot messe 25 patecons eens op een stuck lants boven de Winckelmeulen waer van Heer Lambertus Versiers sal leesen voor ses pattecons daer en boven geeft sij aen Jen Quicken sieven pattecons die sij aen de kinder van Geret Wagemans heeft staen, en den kast die in het huis staet daer en boven geeft sij de vesserij van het Swaert Water aen Geurt Winckelmeulen haer Aenpaert daer en boven geeft sij aen Marij Bruijnen een paer Laeckens en een silvere oorijser maer met silvere tompen en een malder roggen dit is haeren uijterste wille liggende op haer eijgen bedde in haer hujs aen de Winckelmeulen ...”

w.g. Lisbet Winckelmeulen (merk); de getuigen: Rutgher Verhaegh; Aerreth Dielissen en Gerrit Waeghenmaenedts; Lambertus Versiers, benificiatius en vice pastoor in Neer.

11.

27-11-1726; voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... *Tijs Hillekens* sieck te bedde liggende met consent sijnder huijsvrouwen Mettie Beijren heft gewilt dat issaken hij Tijs comt te sterven voor sijn huijsvrouw Mettie Beren dat sijn kint hetgene hij met Mettie heft verweckt sal hebben vijftigh pattacons uijt de meubelen met conditie nochtans dat de voor kinderen van Mettien sullen oock vijftigh pattacons hebben uijt de rest van de meubelen issaken dat Mettien comt voor Tijs harer man te sterven ... gemak in hen hujs aent Sprutien tot Neer ...”

w.g.C. Hamonts, pastoor tot Neer; en de getuigen: Gurdt Selckens en Jacob Renner(merk).

In de marge stond:

„In presentie van dese naergenoemde oft onderstaende getuijgen dese 26 junij 1728 hebben voor goedt gehuden ende nogh staen vast dit boven gescreven contract tussen Tijs Hillekens en Mettien Beijren gemacht.

Mettie Beijren ende haeren bruidegom Samuel Honsicker attestere ick Christiaen Hamont pastoor dit x het handtmerck van Samuel Honsicker”.

12.

5-10-1735; voor Christianus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... *Marie Hinsens* cranckelijck ... dat het lighaem sal begraven worden op de kerchhof tot Neer ende laet vief steuver eens aen de kercke van Sint Lambert tot Luijck wilt dese testatrice Marie Hinsens ende geeft ende laet haer goederen meubelen ende gelt ende alles dat sij tot Ruremondte ende elders te pretenderen heft, laet sij aen Peter Joosten ende Marie aen den Boch eluijden ende nighte van dese testatrice dit si gesciet sonder inductie van imant maer ter contrarie voor de goede dinsten gedaen ende nogh te doen soe langh sij leven sal, ende voor dat hij Peter Josten haer testatrice sal eerlijck ter arde besteden ... in het hujs van Peter Josten ...”

w.g. Christianus Hamonts, pastoor tot Neer; Merrie Hinsens; en de getuigen: Ruth Gielen en Mathijs Huijben.

13.

19-5-1744; voor Ernestus Hamonts, pastoor te Neer:

„ ... den Eersamen *Simon Sijben* ... begeert dat sijn lichaem eerlijck naer staete sal begraven worden op den kerckhof tot Neer en dat de misse en uijtvaert sal gecelebrert worden tot laeffenisse sijnder ziele met drij priesters - comende alsoo tot sijne tijdelijcke goederen laet aen het fabriek van St Lambert tot Luijck vijf stuijff eens voor sijn blindt en inrechtverdigh goedt het welck hij onwetens mochte beseten hebben vermeijnende nochtans geen te hebben - item wilt en begeert als datter voor sijne ziele en sijnder vrouwe Enneke saliger sullen gelesen worden hondert vijfen twintigh missen door de eerw: paters capucin tot Masijk en honderd vijf en twintigh missen door de eerw: minderbroeders tot Ruremont welcke missen sal betalen Margriet Quicken sijn aengetrouwde moeder en sijn voldaan - item wilt en begeert datter sullen missen gelesen worden tot laeffenisse sijnder ziele en Enneke sal: sijnder huysvrouwe in de kercke tot Neer voor die twelf pattacons en twee shellingen die hij moet hebben van Peter aen den Boom item laet aen sijnen broeder Wullem twee hondert guldens die Simon Sijben moet hebben van Margriet Quicken sijn aengetrouwde moeder welcke twee hondert gls gevoeght met die bovengescreven hondert gls die sij aen de missen moet geeven maecken drij hondert gls ruremondts en hondert gls die sij aen Simon wedergetelt heeft mackt te samen de vierhondert gls gelijk den brief vermeldt, diensvolgens is den brief voldaan met te tellen drie hondert guldens tot missen en twee hondert guldens die sij moet geeven aen Wulm den broeder van Sijmon van welcke twee hondert guldens sal Margriet Quicken betalen drij ten hondert tot de aflossinge toe en den interest is voldaan tot datum deses item laet hondert vijftigh gls uijt drij hondert gls staende alhier op het dorp Neer aen de kinders van Marie Sijben saliger sijne suster item laet de andere hondert vijftigh guldens staende alhier op het dorp Neer aen sijne suster Grittie Sijben item laet aen Margriet Quicken sijn aengetrouwde moeder alle de kleeders met bedde en bolster die hij beerft heeft van sijn vrouwe Enneke Roncken saliger gelijk die selve alhier sijn in het huys berustende item laet aen Wulm Roncken en Geeret Roncken die halfhijdt van sijn bien de welcke staen in het huys van Margriet Quicken oft op haer goedt met een half smael tonne honinck waer van sij sullen samen de bien voederen - item laet aen sijne aengetrouwde moeder Margriet Quicken een smael tonne honinck voor welcke legaeten Margriet Quicken haere verobligert een eerlijcke uijtvaert op haer kosten te houden voor Sijmon in cas dat hij quamp aflevigh te worden uijtgenomen nochtans dat de misse die op sijn uijtvaert sal gecelebrert worden sal betaelt worden uijt die hondert gls die Margriet Quicken hadde moeten betalen tot missen aen de capucinen en minde broeders waer mede Margriet Quicken haer oock content houdt voor allen haer oppassen gedaen en noch te doen item laet aen sijnen broeder Wulm sijnen auden rock met comesol en nieuw leere brouck, en die aenparte van die bien stande bij Gubbelken aen de Vlasch en bij Polus Martens item laet noch aen Wulm Roncken sijn nieuw ondercomesol - item laet aen den soone van sijnen broeder Peter met name Lenert Sijben sijnen peteren sijn kiste en sijnen snaphaen benefens de bien die aen An Kalers staen item laet een keerze aen de kercke van Neer van thien pondt, welcke keerze sal moeten gemackt worden door Peter Sijben en Wulm Sijben en Wulm en Geeret Roncken- Wulm en Geeret Rocken sullen nochtans maer een deel macken, ergo maer drij deelen -- voorders maeckt ende stelt tot sijnen erfgenaem van alle sijn mubelen en immubele goederen sijnen broeder Peter Sijben ... aldus gedaen ... ten huijse van Margriet Roncken onder Neer gelegen op die komer ...”

w.g. Sijmon Sijben(merk) „nu niet konnende schrijven”, de getuigen: Steven Aquarius en Wielm Dinshoven; Ernestus Hamonts, pastoor tot Neer.

Er onder stond:

„Den 20 junij 1747 ben versoecht door Willem Sijben en Margriet Quicken van hier bij te schrijven dat Willem Sijben bekent ontfangen te hebben van Geredt Roncken de somme van 200 gld Remundts waervan oock quitantie is in handen van Margriet Quicken”.

w.g.R. Joris, pastoor te Neer.

14.

9-12-1745; holografisch.

„ ... ick .. geef en legatiert aen de fabricke van St Lamert tot Luick eenen schillingh eens te betaelen voorders so geef ick aen Ingel Versiers en aen Maria Versiers het landt tot Kesse(nich) gelijk Arnoldus Deeben onder de plocht is hebbende hetwelck landt hij noch dri iaeren naer mijnen doot sal moegen ackren en sij sullen als dan den pacht daer van tricken te weten vier malder koren en een half malder koren en twe malder geerste en een gans voorders so geve ick aen Peter Smets de helft van mijnen hoff van Winckel met mijn deel van de beesten op die conditie dat aen Catarina Smets en Tijs

Smets en Ingel Smets en aen mincker sal geven eens hondens patteckes maeckende te samen vier hondert pattecons voorders so geve ick naer mijnen doot aen Jacob Hinsen en aen Maria Meertens het landt hetwelcke ick van Roelof Niskens gegolden hadde en het lemke op die conditie dat sij dat niet en sullen moegen verkope oft belaeste naer hun doot dan sullen krijgen noch geve ick aen Jacob Hinsen en aen Maria Mertens naer mijnen doot twe hondert guldens ruremons gelt dewelcke Claes Cnops moet betaelen uijt den brief sullen sij genoch ten kennisse coemen wij het moet betaelen, mijn deel van de bijen en al wat de bijen aengaet geve ick naer mijnen doot aen Jacob Hinsen en Maria Mertens noch geve ick naer mijnen doot aen de sieve kinders ieder een soufrein maeckende sieve soufrennen te weten aen Martijn Hinsen en Geurt Hinsen Trincke Hinsen Griete Hinsen Jacob Hinsen Windel Hinsen Hannes Hinsen mijn kleijders en hemde geve ick naer mijnen doot aen Geurt Hinsen Jacob Hinsen en Hannes Hinsen, het beleent landt dat sal Jacob Hinsen en Maria Mertens ses iaeren moegen ackeren als Ienneke Boonen het gelt soude wederom geven naer mijnen doot die sieve kinders moegen deijlen, noch geve ick (naer) mijnen doot een silvere scutelk met twe ampulle van silver als ick niet quijt en geraeck aen den hogen altaeren aen onse lieve vrouwe altaer tot Neer noch geve ick naer mijnen doot voor mijn ziel twe hondert guldens ruremons geelt die Gelin Quicke en Petru Verhaegh van Fridus Tobben in sijn huijs gelent en mij betaelt heeft en doen hadde ick hun gelent en brief is van vier gulden en sij sulle nu maer derden helve gulden geven van ieder handt maecken te saemen vijfthien schillin die oorse lieve vrouwe en Sinter Claes altaer sal krijgen die sal hebben drij blaumeusers voor ieder messe dat sijn alle iaers thin meese het capitael moet altijt blijven dit moet tot nu toe noch betaelen en de kinders van Lenaert Bonen saliger moet betaelen, noch geve ick naer mijnen doot aen Geurt Hinsen en Martijn ieder vijftich guldens ruremons gelt die hondert guldens op het dorp van Neer staen, noch geve ick naer mijnen doot aen Geurt Hinsen een bedtstaet met het beste bedde een paer van de beste sarge een paer van de beste laecken met een heupul en en kuste met een overtrecksel, ick hadde een kiste daer ick silver en einich dinck van goudt in hubb het welcke ick van mijn Heerloom vrouwe gekregen hadde dat ick naer mijnen doot als ick quijt en geraeck waer voor ick hun gegeven hadde vier en twintich ducats geve ick aen de arme van Neer hetwelcke sal uijtgesat worden, mijn boecke sullen vercocht worden in het generael oft in het particulier voor messe tot mijn intentie voor ieder misse seven scillingh het geene ick noch hadde sal ick moegen geve aen wij ick het wille, noch geve ick de helft van mijn meubelen naer mijnen doot aen Ingel Versiers en aen Maria Versiers en aen mijn susters kinders te weten Katarina Smets Tijs Smets Ingel Smets Peter Smets de kinders van Mincke saliger de ander helft ... in het huis gescreven daer ick nu in woen tot mijn testament executeur stelle ick Ingel Verviers en Ingel Smets dit is met mijn eigen handt gescreven ... die vruchte die te weeren sijn die behalde ick selver, *Lambertus Versiers* beneficiatus in Neer". Bij het testament van Lambertus Versiers ingesloten een briefje met de volgende inhoud: „ met mijnen broeder Ian Versiers saliger en sijn vrouwe Neulke seliger hebbe ick een accort gemaect met hun twe in cas mijnen broeder Ian Versiers voor haer quem te sterven dat sij dan met haer kinders bij mij sou komen en den hoof verpachten en leven gelijk suster en broeder mijn swegerse is voor mijnen broeder gestorven daerom hebbe ick mijnen broeder of sijn kinders in mijn leven begifticht en ock naer mijnen doot dit hadde ick met mijn eijgen handt gescreven Lambert Versiers so dat ick van kurs? niet en moet geven so langh als ick sal leven”.

15.

21-1-1746; voor Arnold Bartholeijns i.p.v. de pastoor:

„ ... *Jen Hermes* ... sieck te bedt liggende ... laet thien schellingen voor missen, eenen stuver voor t fabrick van St Lambert eens aengaende t tijdelijck, soo laet sij voor uijt aen Jan Berben haeren soon t peerdt met t voeder, karre, ploegh, eghe, met toebehorde, vermits moet Jan haeren soon 12 patacons aen sijne moeder laeten vallen, dew: sij hem schuldigh was - ende aen Elisabeth Berben haere dochter laet sij t bedt met alle het toebehoorde, haer lijwart ende kleederen, en al wat haer lijf aengaet, drij malder cooren, ende de beste koe beest-voorders soo sullen de andere kinderen onder malkanderen t goet deijlen; ende samen sorgen voor alle schulden te betaelen”.

w.g. Getuigen: Gurt Veijvekens en Christiaen Hautmortels(merk); Jen Hermes („om hare cranchijt niet konde t selve onderteckenen”); Fr. Arnold: Bartholeijns.

16.

6-2-1746; voor Fr. Arnold Bartholeijns „in absentia pastoris”:

„ ... *Agnes Geerets* sieck van licham ... 2 pattakons voor missen ende eenen stuijver eens aent fabriek van St Lambert, aengaende haere tijdelijcke goederen, soo annuleert ende revoceert sij t hauwelijx

voorwärts met haeren 2den man Geurt Winckelmeulen gemackt, brekende met bijde consent dat contract tussen hun beijen gemaeckt Ao. 1713, 4. feb.:, ende laeten de mobilia op t lanste leven van hun beijen, uijtgenomen de legaten als volght: Item laet sij haere goederen voortskomende van Jennike Piels haere dochter sonder erfgenamen op Agnes voors. verstorven aen Fridus Tobben tot Neer, als gewesene momber van Jennike voors. voor sijne moijtens en de vooiren voor haer gedaen waervan Geurt haren man sijne tocht sal hebben voor sijn leven. item laet sij aen haere nicht Martina Tobben voor haren getrauwen dinst aen haer gedaen in t oppassen van Agnes haere moijte voors: eenen morgen lant gelegen in t Hortsen, van t welck nochtans Geurt Winckelmeulen haren man den tocht sal hebben soo langh hij leeft, oock laet sij aen Martien Tobben eene groote kist item laet sij uijt de mobilien aen Martien haere nicht een paer van de fijnste lakens, een paer kusteckens, een paer servetten, een paer thine scotelen, ende een paer thiene telders, van de middel soort. item laet sij aen Fridus Tobben den autsten soon van Jan Tobben tot Heijthuijsen een stuck van t beste gedrikt laken item laet sij aen Lemmert Tobben den tweeden soon van Jan Tobben haeren gauden rinck. Agnes voors. sieck te bedt liggende ... aldus ... gedeclareert binnen t dorp Neer”.

w.g. Fr. Arnold: Bartholeijns; de getuigen: Geurt Wijnckelmolen, Gort Waagemaes, Gielis Joosten.

17.

19-3-1746; voor Fr. Arnoldus Bartholeijns:

„ ... *Jacob Seems* jonghman, sieck van licham, ... 2. geeft aen t fabriek van St Lambert eenen stuijver eens te betaelen. 3. Laat hij aen de eerw: paters minderbroders van Reuremunde vijf pattacons voor missen tot laeffnisse van sijne ziel. 4. soo geeft hij aen Catharien Verheggen sijne nicht sijn bedt met haer toebehoorte, ende seshien pattacons eens voor haer oppassen soo bij dagh als bij nacht. 5. geeft hij aen Marie Verheggen sijne nicht oock seshien pattacons om dat sij sieck ende suchtigh is. 6. soo is hij quijt schellende alle sijne praetensiens per modum donationis, aen sijne neve Jacob Verheggen. 7. soo geeft hij oock aen sijnen neve Jacob Verheggen alle sijne kleederen, linnen en wullen ende hemden, des moet Jacob sijne moeder 6 hemdens geven; noch geeft hij Jacob voors: twee dukaten, dewelcke hij aen Jan Engels geleent heeft; 8. soo geeft hij aen Jacou sijnen soone Wilm Verheggen sijne kist; 9. soo geeft hij aen sijn meuen Helena Seems allen tghene hij te Neer heeft, soo bij haer, als bij andere behalven de legaten hier voorens gespesificeert des moet sij hem eerlijck ter gewijde aerde besteden. 10. soo laet hij aen sijn suster Maria Seems sijn aenpaert van t goet twelk haer met aengaet, maer noch ongedeijlt sijnde, des halven moet sij voor den pacht van sijn aenpaert van voorlede jaer missen laeten doen aen ons lieve vrouw capel tot Helden. 11. soo geeft hij aent t kint van Maria Seems sijne suster waer hij peeteren van is die kist te Helden staende met alletgene dat daer in is ... aldus gedeclareert ... binnen t dorp Neer ten huijse van sijne meuen Helena Seems gelegen in t Ven ... den testateur gevraeght sijnde oft hij konde schrijven heeft geantwoort van neen.”

w.g. de getuigen: Mathies Coonen(merk) en Peeter Stemkens(merk); Fr. Arnold: Bartholeijns.

18.

21-8-1746; voor Robertus Joris, pastoor te Neer:

„ ... heeft Henrick Henen den alden in presentie van sijnen sone Henrick sijne dochter Dirixken Heijnen als oock sijne dochter Eva Heijnen mij in handen gestelt den bove geschreve disposities (volgt hiernaar) tot voordeel van sijne dochter Eva—welcke *Henrick Henen den alden* sieck te bedde liggende ... disponeert bij forme van testament voorders dat sijne dochter Eva boven genoomt noch boven den bovengenoomden morgen lant sal hebben voor uijt Een bedde met haer toebehoortens-item een kiste item declareert hij testateur dat hij van sijne dochter Eva ontleent heeft twe entwintigh rijxdaelders welcke Henrick Henen den jongen met sijne suster Dirixken naer doot van den testateur sullen wedergeven uijt de gerede item begeert hij testateur dat aen de selve Eva sijne dochter naer sijne doot door de selve Henrick en Dirixken sullen gegeven woorden vijftigh rijxdaelders eens voor den getrouwen en geduerighen dienst aen den testateur haeren vader betoont en te betoonen tot sijn dootwillende dat buijten die legaeten sijne dochter Eva met haeren broeder en suster egalijck sal deijlen—item wilt hij testateur dat door sijne Erfgenaemen naer sij doot dal gegeven woorden aen het fabriegh van Sint Lambert 3 st Eeens—aldus gepasseert ... ten huijse van Henrick Heijnen op de Bergerstraet inde caemer ten presentie van Henrick Heijnen den jongen Dirixken Heijnen huijsvrouwe van Jan Vermeulen..”.

w.g. Henrick Testateur(merk); Hendrick Heijnen; Dirixken Heijnen(merk); de getuigen: Gelingh Winen en Gertrud Jacobs(merk); Rob: Joris, pastor in Neer.

Erboven stond de volgende acte: